
SZ6000
Úvod do pedagogiky a
psychologie

PODZIMNÍ SEMESTR 2021

Vítejte v pedagogicko-psychologickém modulu!

Jaké předměty v průběhu studia budete absolvovat?

<https://www.ped.muni.cz/pedagogika/bakalarske-e-vyucovane-predmety/>

S kým se budete první semestr „setkávat“?

přednášející KPed:
Mgr. et Mgr. Michaela Spurná, Ph.D.

spurna@ped.muni.cz

přednášející KPsy:
PhDr. Josef Lukas, Ph.D.

lukas@ped.muni.cz

SEMESTR	BAKALÁŘSKÉ STUDIUM					NAVAZUJÍCÍ MAGISTERSKÉ STUDIUM				
	POVINNÉ PŘEDMĚTY	POVINNÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	REFLEKTOVANÉ PEDAGOGICKE PRAXE	BAKALÁŘSKÁ PRÁCE	POVINNÉ PŘEDMĚTY	POVINNÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	REFLEKTOVANÉ PEDAGOGICKE PRAXE	DIPLOMOVÁ PRÁCE
1	Úvod do pedagogiky a psychologie Semestr 1 teorie, didaktologie a psychologie		PŘÍKLADY PŘEDMĚTŮ: Pedagogická výchova Výchova a péče			Didaktologie Psychologie		PŘÍKLADY PŘEDMĚTŮ: Psychologie výchovy Sociální práce Aspekty školní pedagogické praxe Psychopedagogická intervence	Učební práce I (MAG001, SZ0040, LXX001)	
2	Výchovná pedagogika Výchova a metodika výchovy	Teorie a metodika výchovy (dle zaměření viz níže)	Alternativní výchovné metody Pedagogická práce (MAG002) učebnice				Sociální a školní management Didaktologie Alternativní a inovativní pedagogika	Učební práce II (MAG007, MAG002)	Didaktologická práce (MAG003)	
3	Sociální a kulturní pedagogika Výchova a psychologické základy		Úvod do metodik pedagogických profesí Individuální pedagogická práce - práce Individuální pedagogická práce - práce	Aspekty pedagogické práce (MAG004) Aspekty pedagogické práce (MAG004) Pedagogická práce (MAG004) učebnice		Didaktologie, sociálněpedagogická diagnostika, učební učebnice		Učební práce III (MAG008, MAG002)	Didaktologická práce (MAG003)	
4	Pedagogická komunikace Základy pedagogické diagnostiky		Individuální pedagogická práce - práce Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice	Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice Pedagogická práce (MAG004) učebnice	Didaktologická práce (MAG003)					Didaktologická práce (MAG003)
5	Sociální pedagogika		Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice Základní sociální pedagogická práce	Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice	Didaktologická práce (MAG003)					
6			Aspekty pedagogické práce (MAG004) učebnice Základní sociální pedagogická práce Kompletní viz IS		Didaktologická práce (MAG003)					

- KVALITA VÝUKY: PRINCIPY PEDAGOGICKE PRÁCE**
- PRINCIP BEZPEČNÉHO PROSTŘEDÍ
 - PRINCIP KONCENTRACE NA STANOVENÝ CÍL A SMYSL VÝUKY
 - PRINCIP ODPOVĚDNOSTI
 - PRINCIP KOLEGIALITY
 - PRINCIP UPLATNITELNOSTI ZNALOSTÍ A DOVEDNOSTÍ V PEDAGOGICKE PRAXI
 - PRINCIP ROZMANITOSTI

TEORIE A METODIKA VÝCHOVY - SEMINAR (DLE ZAMĚŘENÍ)

Zaměření semináře si studenti vybírají dle vlastního uvážení.

- Metodika průřezových témat v RVP
- Metodika respektující výchovy
- Podpora seberegulační žáků skrze koučovací techniky
- Sociální pedagogické jazyky v životě žáků ZŠ a studijní ústředí
- Výchova nadaných žáků
- Výchova v práci učitele
- Dramatická výchova v pedagogické praxi
- Globální rozvojové vzdělávání v přípravě učitele
- Multikulturní lekce na ZŠ
- Osobnostní a sociální příprava
- Práce se žáky s odlišným mateřským jazykem
- Výchova k hodnotám jako součást pedagogické profese
- Výchovné situace ve školce: analýza a interpretace

Více informací naleznete na webu Katedry pedagogiky:
[HTTP://WWW.PED.MUNI.CZ/PEDAGOGIKA](http://www.ped.muni.cz/pedagogika)
Evaluace kvality výuky:
[HTTPS://WWW.PED.MUNI.CZ/PEDAGOGIKA/EVALUACE](https://www.ped.muni.cz/pedagogika/evaluace)

Průběh semestru

Přednášky: nebudou probíhat

Výuka bude realizována prezenčně s možností streamování přes MS Teams.

Prostřednictvím **Interaktivní osnovy** předmětu SZ6000 vyjdeme vstříc těm studentům, kterým se díky chybě v systému kryjí přednášky s jinými předměty. Zde budou umístěny komentované prezentace z loňské covidové výuky. Obsahově odpovídají tématům.

Semináře: výuka bude probíhat **on-line**, podrobnosti u vedoucích seminářů; provázanost přednášek a seminářů spíše volná

Seminární skupiny budou většinou rozděleny na poloviny (+ zkrácení semináře pro každou z polovin).

Odevzdávání úkolů do IS (fungují tzv. *Odevzdávárny*)

Průběh semestru

	Datum	Témata
1	29. 09.	Úvodní informace. Studentské portfolio. Pedagogika jako vědní obor. Determinanty. Základní kategorie a pojmy. (Spurná)
2	06. 10.	Předmět psychologie; metody zkoumání; biologická, sociální a kulturní podmíněnost psychiky. (Lukas)
3	13. 10.	Proces výchovy a vzdělávání. Vybrané modely výchovy a vzdělávání. (Spurná)
4	20. 10.	Vědomí, cití a vnímání. Pozornost, paměť. (Lukas)
5	27. 10.	Pedagogické profese a jejich podstata. Reflexe a sebereflexe pedagoga. (Spurná)
6	03. 11.	Představivost. Myšlení, řešení problémů. Myšlení a řeč. Inteligence. (Lukas)

Průběh semestru

	Datum	Témata
7	10. 11.	Žák ve škole. Charakteristika žáků (gender, sociální status,...). (Spurná)
8	24. 11.	Panelová diskuse k tématu rozvoje kompetence k podnikavosti
9	01. 12.	Osobnost v psychologii. Motivace, potřeby, hodnoty. (Lukas)
10	08. 12.	Národní kurikulum a vzdělávací standardy. Škola jako instituce, organizace, pospolitost. Školský systém v ČR. (Spurná)
11	15. 12.	Stres, stresory, syndrom vyhoření, psychohygienu. Vůle a volní procesy, rozhodování. (Lukas)

Ukončení předmětu

SZ6000 Úvod do pedagogiky a psychologie: závěrečný test (30 otázek); pravděpodobně on-line; podrobnější informace koncem semestru

SZ6001 Seminář k úvodu do pedagogiky a psychologie: dle pokynů vedoucích semináře; odevzdání seminární práce; průběžná příprava na semináře; docházka? – žádoucí účast na polovině seminářů

Všechny seminární skupiny: vypracování reflexe na téma *Jak si představuji dobrého učitele* – součást studentského portfolia

Tvorba portfolia v průběhu studia

Studentské portfolio

- soubor aktivit a produktů činností studenta, který odráží vývoj jeho pedagogické kompetence a je významným prostředkem pro studentovu sebereflexi a sebehodnocení
- je vytvářeno průběžně!
- zahrnuje povinné a volitelné součásti (portfoliové úkoly + aplikační úkoly) – ve většině předmětů pedagogicko-psychologického základu budou vyučujícími stanoveny povinné a doporučeny volitelné součásti portfolia
- využijete jej v průběhu studia i u státních závěrečných zkoušek (v případném navazujícím magisterském studiu)
- kompletní podklady pro tvorbu studentského portfolia dostupné zde:
http://www.ped.muni.cz/pedagogika/wp-content/uploads/2018/02/Studentske_portfolio.pdf

Pozn.: Tvorba studentského portfolia jako příprava na profesní portfolio učitele – viz např. <http://goo.gl/Cqmfm0>

SZZ bakalářské studium (test)

.. **Pedagogika:** vědní obor, předmět, prameny poznatků, základní pojmy (edukace, edukační proces, edukační realita, výchova, vzdělávání, vzdělání,...), pedagogické disciplíny.

Edukační procesy: vymezení, pojetí, determinanty.

Pedagogické profese: jejich podstata, legislativní ukotvení, profesní dráha učitele, profesní kompetence učitele a asistenta pedagoga, reflexe a sebereflexe učitele, profesní portfolio.

Žák ve škole: pedocentrismus, determinanty edukace (inteligence a nerovnost ve vzdělávání, sociální a jazyková determinovanost vzdělávání – Bernstein, kognitivní determinanty – Bloom, sexové a genderové rozdíly, etnické faktory, speciální vzdělávací potřeby).

Kurikulum: úrovně, dvoustupňové kurikulum, formy (zamýšlené, realizované, dosažené, skryté), národní kurikulum (rámcové vzdělávací programy), standardy pro základní vzdělávání.

SZZ bakalářské studium

.. **Psychologie**: předmět, metody, disciplíny.

Základní koncepty psychologie: podmíněnost psychiky, pojetí duševního života v hlavních proudech psychologického myšlení; vědomí, cití a vnímání; pozornost, paměť, představivost; myšlení, řešení problémů, myšlení a řeč; kognitivní procesy, inteligence, schopnosti; emoce; vůle a volní procesy, rozhodování.

Osobnost: vymezení, struktura a dynamika, motivace, potřeby.

Učení: výsledky učení, druhy učení.

Stres: stresory, zvládání zátěže, syndrom vyhoření, psychohygienu.

+ **Vývojová psychologie** (2. semestr) a **Sociální psychologie** (5. semestr)

SZZ magisterské studium

1. Okruhy k SZZ

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce z pedagogiky a psychologie pro učitele: navazující magisterské studium

Okruh SZZ: 1	Aplikační a portfoliové úkoly	Vybraná literatura
<p>Pedagogika a psychologie jako vědní obory</p> <p>Pedagogika jako vědní obor (předmět jejího zkoumání, prameny poznatků, pedagogické disciplíny a jejich zaměření, aktuální výzkumné problémy v pedagogice).</p> <p>Význam psychologie pro učitelství a pro vás jako pro učitele. Psychologie jako věda. Předmět psychologie. Základní paradigmaty a přístupy: fyziologický, behavioristický, psychodynamický, humanistický a fenomenologický, přístup tvarové psychologie, kognitivní přístup a jejich vliv na pedagogické myšlení a školní praxi v historii i v současnosti. Školní psychologie (školní poradenská psychologie).</p>	<p>Na příkladu vámi vybraného příspěvku a studia pedagogicky zaměřených periodik (např. Pedagogika, Pedagogická orientace) uveďte aktuálně řešená témata v pedagogických vědách.</p> <p>Kriticky posuďte vámi vybraný pedagogicky zaměřený odborný nebo popularizační text.</p> <p>Na vámi vybraném přístupu ke zkoumání psychiky zkuste doložit využití jeho principů při konkrétní práci učitele se žáky.</p>	<p>Průcha, J. (2009). <i>Moderní pedagogika</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vališová, A., & Kasíková, H. (2007). <i>Pedagogika pro učitele</i>. Praha: Grada.</p> <p>Vědecké časopisy: <i>Pedagogika, Pedagogická orientace, Orbis scholae, Studia paedagogica</i> aj.</p> <p>Odborné časopisy pro učitele: <i>Komenský</i>.</p> <p>Hoeksema - S. Nole; Fredrickson, B. L., Loftus, G. R., & Wagenaar, W. A. (2012). <i>Psychologie Atkinsonové a Hilgarda</i>. Praha: Portál.</p> <p>Čáp, J., & Mareš, J. (2001). <i>Psychologie pro učitele</i>. Praha: Portál.</p> <p>Fontana, D. (2003). <i>Psychologie ve školní praxi: příručka pro učitele</i>. Praha: Portál.</p> <p>Helus, Z. (2011). <i>Úvod do psychologie</i>. Praha: Grada.</p> <p>Mareš, J. (2013). <i>Pedagogická psychologie</i>. Praha: Portál.</p> <p>Vágnerová, M. (2004). <i>Základy psychologie</i>. Praha: Karolinum.</p>

Katedra pedagogiky

Možnosti komunikace a dostupných informací:

Web <https://www.ped.muni.cz/pedagogika/>

FCB <https://www.facebook.com/pedagogikaMU/>

INSTAGRAM https://www.instagram.com/muni_ped/

Významný počin v oblasti praxí:

<https://www.ped.muni.cz/pedagogika/wp-content/uploads/2020/07/Standard-kvality-profesn%C3%ADch-kompetenc%C3%AD-online1.pdf>

Katedra pedagogiky

MUNI Katedra
PED pedagogiky

STANDARD
KVALITY
PROFESNÍCH
KOMPETENCÍ
STUDENTA
UČITELSTVÍ

Jana Kratochvílová
Petr Svojanovský
et al.

MASARYKOVA
UNIVERZITA

Děkujeme za pozornost